

ΖΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΜΕΣΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Συνάντησις εικοστή πρώτη: 18-3-07

Εισαγωγή:

Για από τις προσεχέστερες, φρασιότερες Γερές Ακολουθίες της Εκκλησίας μας είναι η Ακολουθία των "Χαιρετισμών", ή του "Ακαθίστου Ύμνου", όπως συνήθως λέμε, ή τα "Χαιρονύμια". Όπως ε' ονομάζουν σε πολλές περιοχές της Πατρίδος μας.

Γλυκαίνεται η καρδιά μας κάθε Παρασκευή βράδυ της Μεγάλης και Αγίας Τεσσαρακοστής του Πάσχα, ακούοντας τους θαυμάσιους ύμνους, που γάλλονται, για να τιμηθή η Υπεραγία Θεοτόκος. Συνομιλούμε κι' εμείς, όλοι μαζί με τους Γερονάδες, τα όσα συνέθεσαν προς τιμήν της εμπνευσμένων Γεροί ομωδοί της Εκκλησίας.

Ποιος ακριβώς συνέθεσε τον ύμνο αὐτόν ἔργο και ποτε, δέν γνωρίζουμε. Οί' ερευνητές τόν τοποθετοῦν σά τέλη του 6ου ή στις αρχές του 7ου αἰώνα. Η μελωδία του και η φρασία ποιητική του ηχοκή δείχνουν ότι κάποιος ιδιαίτερα γκαυός ἄγνωστος τόν ἔγραψε.

Ὁ ἕμνος αὐτός είναι ποζύ αγαπητός σπόν Ὁρθόδοξο λαό για τό θέμα του, ἀλλά και διότι συνδέθηκε μέ μεγάλα γεγονότα της ιστορίας τῶ ἔθνους μας.

Διήγησις:

να τέτοιο - και ὄχι τό μοναδικό - ιστορικό γεγονός είναι η' ἀνέλιξη στη διάσωσις της Κωνσταντινουπόλεως ἀπό την πολιορκία τῶν Ἀβάρων και τῶν Πέρσῶν, τό 626 μ.Χ.

Ὁ αυτοκράτορας, Ηράκλειος, ἀπουσίαζε στην Μ.Ασία, πολεμώντας τούς Πέρσες. Εἰς τήν Κωνσταντινούπολιν εἶχε μείνει ἑλάχιστοι στρατιῶτες. Ὁ αυτοκράτορας ἐνεπίστευθη τήν διοίκησιν της Πόλεως εἰς τόν πρωθυπουργόν του, Βωνόν και τόν γέροντα Πατριάρχην Σέργιον, πρὶν φύγει. Ὅσοι εὗρισκονταν στην Πόλιν ἀπεμάσσαν γά ἀντισταθόν μεχει τέλους. Ὁ Πατριάρχης ἄγια και γενναία ψυχή. Ἐμψυχωτής τῶν στρατιωτῶν, ἀλλά και τῶ ἀρχαίου πληθυσμοῦ. Μέ τήν εἰκόνα της Παναγίας σά χέρια ἐμψυχώνει τά Παλιγκάρια.

Σουατισσοί οἱ στρατιῶτες σά τείχη γό τό χέρι σῶ ὄπλο. Γουατισσός και ὁ λαός μέσα στις Ἐκκλησίες, μέ τά χέρια ὠχημένα εἰς τόν οὐρανό, ὄλοι εἶχαν στηρίζε τίς ἐπιδες τους εἰς τήν Παναγία, τήν "Ἄπερμαχο Στρατιγό". Τήν παρακαλοῦν μέ δάκρυα σά μάτια νά σπύσῃ, και σπύσῃ!

Τό θαῦμα γίνεται!

Η πολιορκία ἦταν στενή και σκληρή. Ὅμως η' Πόλι κρατοῦσε. Ξαφνικά, εἶνα φοβερός ἀνεμοστρόβιλος, μία πρωτοφανής θαλασσοταραχή καταστρέφει τό στόλο τῶν πολιορκητῶν. Τά καράβια δουλιάζουν και οἱ ἄνθρωποι εἰσκόουν οἰκτρό θάνατο.

Βῆ ἡ γένεσις. Μεγάλο τό θαῦμα. Ὁ Ὁρθόδοξος λαός ἀπέδωσε τήν σωτηρία της Πόλεως στην προστασία της Θεοτόκου. Συγκετρώθηκαν ὄλοι εἰς τόν Ναό της Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν και μαζί μέ τόν Πατριάρχη, Σέργιο ἐπέλεσαν ὀλονόκτω εὐχαριστία. Δάκρυα εὐγνωμοσύνης κυλοῦν ἀπό τά μάτια τους, και ὄλοι μαζί μέ γά φωνή γάλλουν. Ὅλη τήν νύκτα, στέκουν ὄρθιοι, μπροστά εἰς τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο και γάλλουν τόν "ἕμνον".

που από τότε υμνάσθηκε

Ἀκάθιστος ὕμνος.

Ἀνάπτυξις:

Ἐγὰι ἔγας, ὑπέροχος, ὡραιότατος ὕμνος, με πολλή ποιητική καὶ λογοτεχνική χάρι. Ἀποτελείται

από 24 τροπάρια τῶν "Ὁίκων," πού ἀρχίζουν ἀπό τὰ γράμματα τοῦ ἁλφάβητου. Οἱ μόνοι ὀϊκοί, ἀπό τὰ γράμματα Α, Γ, Ε....., ἔχουν ὡς ἐφύμνιο τῶ

"χαῖρε νύμφη, ἀνύμφευτε,"

ἐνώ οἱ ἱεροὶ ὀϊκοί ἀπό τὰ γράμματα Β, Δ, Ζ,..... ἔχουν ὡς ἐφύμνιο τῶ

"ἀλληλούϊα."

Θέμα τοῦ ὕμνου ὅλου εἶναι τὸ μυστήριον τῆς νέας οἰκονομίας, ἡλαδή, τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, πού ἐτίχε μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Στὸ πρῶτο του μέρους, Α-Μ, ὁ ὕμνωδός κάνει μιὰ ἱεσσορική ἐπισκόπησιν τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ, ἡλαδή:

- Α: Ὁ πρωτοστάτης Ἄγγελος φέρνει τὸ "χαῖρε" στὴ θεοτόκο.
- Β: Ἐκείνη ἀπορεῖ γιὰ τὸν παράδοξο τρόπο τῆς συλαλήσεως.
- Γ: Ὁ Γαβριήλ ἐξηγεῖ τὴν ἀπόρητη βουλή τοῦ Θεοῦ.
- Δ: Ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου ἐπικιᾶζει τὴν Παρθένο καὶ συλλαμβάνει τὸν υἱὸ τοῦ Θεοῦ.
- Ε: Ἡ θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ.
- Ζ: Ὁ Ἰωσήφ ἀμφιβάλλει, ἀλλὰ ἐνημερώνεται ἀπὸ τὸν Ἄγγελο.
- Η: Ὁ Χριστὸς γεννᾶται καὶ οἱ ποιμένες προσκυνοῦν.
- Θ: τὸ ἀστὲρ δείχνει τὸ δρόμο στους Μάγους.
- Ι: Οἱ Μάγοι προσκυνοῦν.
- Κ: Ἐπιστρέφουν δι' ἄλλης ὁδοῦ στὴν πατρίδα τους.
- Λ: Ὁ Κύριος φεύγει στὴν Αἴγυπτο.
- Μ: Ὁ Συμεὼν δεχεται στὴν ἀρκαλιὰ του ὡς βρέφος τοῦ Χριστοῦ.

Στὸ δεύτερο μέρος, Ν-Ω ὁ ὕμνωδός κάνει μιὰ θεολογική προσέγγισιν εἰς αὐτό. Οἱ ἀντιθέσεις, οἱ παραλληλισμοί, οἱ συγνές ἀναφορές σὲ γεγονότα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού προσηλώνουν συμβολικὰ τὴ σωτηρία, κάνουν τὸν ὕμνο ἰδιαίτερα ἐκκυστικό. Ἄς δοῦμε καὶ, μάξι περιηγητικὰ τὰ θέματα τους:

- Ν: Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν σάρκωσιν τοῦ δημιουργεῖ νέα κτίσιν.
- Ξ: Ὁ παράξενος τρόπος πού γεννήθηκε ὁ Χριστὸς προτρέπει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὑμῶσούν τὸ νοῦ τους στὸν οὐράνιο κόσμον.
- Ο: Ὁ Λόγος ἦταν στή γῆ ὡς ἀνθρώπος, δὲν ἀπουσίαζε ὅμως ἀπὸ τὸν οὐρανό.
- Π: Οἱ Ἄγγελοι θαύμασαν τὸ ἔργο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ.
- Ρ: Οἱ σοφοὶ μένουν "αἰωνοί, μὴ μπορῶντας νὰ ἐξηγήσουν τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεως.
- Σ: Ὁ ποιμένας-θεός γίνεται πρόβατο-ἄνθρωπος γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον.

- Τ: Η Παρθένο, προστατεύει όλους τους πιστούς.
- Υ: Κανένας ύμνος δεν αρκεί για να ύμνηθῆ ὁ ζῶτης.
- Φ: Η Θεοτόκος είναι ἡ λαμπάδα πού μᾶς καθοδηγεῖ.
- Χ: Ὁ Χριστός ἦλθε στόν κόσμο για νά μᾶς δώσῃ χάρη.
- Ψ: Η Θεοτόκος εἶναι ἔμπυχος ναῦς, στόν ὅποιο δοξάζεται ὁ Χριστός.
- Ω: Τελική ἀναφορά ἰκεσίας πρὸς τὴ Θεοτόκο.

«Χαῖρε, δεῖ ἡς ἡ χαρὰ ἐκλαμπεῖ,
χαῖρε, οἱ ἡς ἡ ἀμα (ἡ κατάρρα) ἐκλείψει.»

Η ὑπεραγία Θεοτόκος
ὄργανο σωτηρίας

Ἡ ὑπεραγία μας Παναγία εἶσαι, λέμε, ἐκείνη πού ἔφερε τὴν χαρὰ,
εἶσαι καὶ ἐκείνη πού κατήγγησε τὴν κατάρρα.

Κι' ἐρχεται ἡ γέα σου, ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος, καὶ γίνεσαι ὄργανο τῆς σωτηρίας, καὶ με τὴν οἰκὴ τῆς ὑπακοῆς, ἀνοίγει καὶ πάλι τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας, ὀπηρεσεῖ τὸ χυτρωτικό σχέδιο τοῦ Θεοῦ.

Στὴν σωτηρία μας, λοιπὸν παιδιά, εἰς πὶό σπουδαῖο ρόλο, ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη πλευρὰ, ἐπαίξῃ ἀναμφισβήτητα ἡ Παναγία. Γι' αὐτὸ τόσο πορὺ ἐξυμνεῖται στὸν ὕμνο αὐτό.

Ἐπεξεργασία:

Γιατί μιλήσαμε σήμερα; (---) Για ἓνα ὑπέροχο τραγούδι πού πορροῖ τὸ παροροιάζουν μὲ μία ἀνθοδέσμη ἀπὸ εὐωδία στὰ χουχουδία, καὶ τὴν προσφέρουμε εἰς τὴν Μητέρα μας ἡ Παναγία.

Πόσα μπουκετάκια συνδέτουν τὴν ἀνθοδέσμη; → 24 (οἴκοι, τραπέζια) καὶ πόσα χουχουδία ἔχει συνοχικά; → 144 (144 χαῖρες, πάλι ἀπευθύνονται εἰς τὴν Θεοτόκο.)

Ξέρουμε ποιὸς καὶ πότε συνέθεσαν αὐτὸν τὸν ὕμνο; → Ὅχι, ἀκριβῶς, μᾶλλον τέλος 6ου ἢ ἀρχὰς 7ου αἰ.

Ὁ συνθέτης, γνωστός; → Ὅχι, ἀγνωστός, ἀλλὰ πρέπει νὰσαν πορὺ ἱκανὸς ὕμνωδός.

Ποῦ τὸν ἔγραψαν; → εἰς τὴν Ἐκκλησία τῶν Βλαχερνῶν

Γιατί, τί ζητοῦσαν ἀπὸ τὴν Παναγία; → Δέν ζητοῦσαν, τὴν εὐχαριστοῦσαν πού τοὺς ἔσωσε. Ὅχι γέροι, νέοι, παιδιά, γάλλου τὸν ὄμιτο εἰς τὴν Παναγία ἔρβιοι, ὄχι τὴν γύκα. Εὐχαριστοῦν τὴν Παναγία για τίς πρεσβεῖες τῆς καὶ ὁξάζουν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀμεση ἐπέμβαση.

Τότε, εἴτε ἀπὸ τὸ Πατριάρχη Σέργιο, εἴτε ἀπὸ κάποιον ἄλλον ποιητὴν καὶ ὕμνογράφο προστέθηκε καὶ ὁ γνωστός ὕμνος.

«τῆ ὑπερμάχῃ στρατηγῷ...»

Πού εἶναι ὕμνος εὐχαριστίας, δοξολογίας καὶ ἰκεσίας μαζί.

Ὁ νικητῆριος παιάνας.

«τῆ ὑπερμάχῃ στρατηγῷ τὰ νικητῆρια, ὡς χυτρωθῆσαι τῶν δεῖτῶν εὐχαριστήρια ἀναγγέλω σοι ἡ Πέλιε σοι, Θεοτόκε! ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπρὸς ἀχρητῶν ἐκ παντοίων μὲ κινούτων ἔχει θέρωσον, ἴνα κράτω σοι»

Γιὰ σένα, τὴν ὑπερμάχη στρατηγῷ, ἐπειὸν χυτρωθῆκα ἀπὸ τὰ δυσάρεστα γεγονότα, εὐχαριστήρια τραγούδια συνέθετο ἔργω, ἡ Ποίη σοι, ἡ κωνσταντινούπολη, Θεοτόκε καὶ νικητῆριος ὕμνος. Ἀλλὰ, σὺ πού ἔχεις ἀκαταμάχητη δύναμη, ἀπὸ κάθε κινῶνο ἐλευθέρωσέ με, για νὰ ἐμνάξω τιμητικά σέ σένα μὲ τὴν ζωὴ τοῦ λεχαγγέλου:

3. Χαῖρε, γύμνη ἀνύμρευσε.»

Χαῖρε, γύμνη ἀνύμρευσε!

Εφαρμογή:

αιδιά μου, η σωτηρία της Ήθους και γενικώς το όλο γεγονός μας δείχνει για μίαν ακόμη φορά την δύναμη και την αξία της προσευχής.

Η προσευχή είναι μία ζωηράνη συνομιλία του ανθρώπου προς τον Θεόν, τον επουράνιον Πατέρα μας. Έμεις του όμι- λουμε και Αυτός μας ακούει με ευχαρίστησιν και μας απαντάει. Πώς; Με την σκεπήρσιν αυτών που του ζητούμεν.

Κάποτε ένας νέος ρώτησε τον πνευματικό του; Γέροντα, λέρω το "Κύριε έλεόςόν με" συνεχώς, κάνω καλά; και ο Γέροντας τον κοιτάζει προσεκτικά, κάνει το σημείο του Σταυρού και λέει:

"Δόξα τῷ Θεῷ," οί νέοι μας προσεύχονται. Ο Γέροντας, παιδιά είχε δώσει την απάντησιν του.

Αληθινά έμεις ζέρομε τά είδη της προσευχής;

❖ "Δέσσις ή Λίτησις," → είναι τό είδος της προσευχής που ζήσομεν από τον Θεόν να μας δώσει πνευματικά ή υλικά αγαθά.

❖ "Ευχαριστία," → τον ευχαριστούμε για τά όσα μας δίνει και για τό πόσο σπουδικά μας προστατεύει.

❖ "Δοξολογία," → δοξολογούμε τον Θεόν δια τό άπειρον μεγα- λειον Του, την άπειρον σοφία Του και τά θαυμαστά έργα Του.

Παιδιά μου, η Υπεραγία Θεοτόκος μας ακούει, μας καταλαβαίνει, μας αποδέχεται και οι πρέβετες της θα δώσουν σε όλους μας τό πο- θύμενο, να ζήσομε χαρούμενοι και ευτυχισμένοι μέσα στην Εκκλησία.

Άς γονατίσομε μπροστά εις την εικόνα της, της άρα του "Ακαθίστου ύμνου, κάνοντας μία εύχή,

"Παναγιά μου, βοήθησέ με να αποκτήσω κι εγώ κάτι από τις άρετές σου!"

Σύνθημα:

Στις χαρές και τίς νίκες της ζωής καταβύρομε με ευγνωμοσύνη στην Παναγία και τό Σωτήρα Χριστό.

Προσευχή:

Παναγία μας, ξού που είσαι ή αιτία κάθε χαράς, σε παρακαλούμε να φωτίσης και να χαριστήνης την σκέψιν μας, ώστε πάν- τωτε να σε ευχαριστούμε και να σε ύμνομε, λέγοντας: Χαίρε Παρθένο, που είσαι ή πρῶτ- ηατική άδελκος βάτος, ή όλοφωτη Μεφελή που πάντα και συνεχώς σκεπάζεις και προστα- τεύεις τους πιστούς.

Αμήν.

Βοηθήματα:
Πηγές ζωής
Περιοδικά:
Κιβωτός, Αυσία.